

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șasea)

18 ianuarie 2018*

„Trimitere preliminară – Mediu – Sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în Uniunea Europeană – Directiva 2003/87/CE – Articolul 10a – Norme tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisie – Perioada 2013-2020 – Decizia 2011/278/UE – Articolul 3 litera (h) – Noțiunea «subinstalație a emisiilor de proces» – Emisii provenind de la arderea carbonului incomplet oxidat – Reziduuri lichide – Excludere”

În cauza C-58/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin, Germania), prin decizia din 24 ianuarie 2017, primită de Curte la 3 februarie 2017, în procedura

INEOS Köln GmbH

împotriva

Bundesrepublik Deutschland,

CURTEA (Camera a șasea),

compusă din domnul C. G. Fernlund, președinte de cameră, și domnii A. Arabadjiev și E. Regan (raportor), judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru INEOS Köln GmbH, de S. Altenschmidt și de A. Sitzer, Rechtsanwälte;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Möller, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de A. C. Becker și de C. Zadra, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 3 litera (h) din Decizia 2011/278/UE a Comisiei din 27 aprilie 2011 de stabilire, pentru întreaga Uniune, a normelor tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO 2011, L 130, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între INEOS Köln GmbH (denumită în continuare „INEOS”), pe de o parte, și Bundesrepublik Deutschland (Republica Federală Germania), reprezentată de Umweltbundesamt (Oficiul Federal al Mediului), pe de altă parte, în legătură cu respingerea cererii sale privind alocarea cu titlu gratuit a unor cote de emisie de gaze cu efect de seră (denumite în continuare „cotele de emisie”), în măsura în care aceasta privește emisii provenind din arderea carbonului incomplet oxidat conținut în reziduuri lichide.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directivele 2003/87/CE și 2009/29/CE

- 3 Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 octombrie 2003 de stabilire a unui sistem de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității și de modificare a Directivei 96/61/CE a Consiliului (JO 2003, L 275, p. 32, Ediție specială, 15/vol. 10, p. 78), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 (JO 2009, L 140, p. 63) (denumită în continuare „Directiva 2003/87”), prevede la articolul 10a, intitulat „Norme comunitare tranzitorii privind alocarea de cote cu titlu gratuit”, următoarele:

„(1) Până la 31 decembrie 2010, Comisia adoptă dispoziții integral armonizate de punere în aplicare pentru o alocare armonizată a cotelor [...]

[...]

Măsurile menționate la primul paragraf stabilesc, în măsura posibilului, criteriile de referință *ex ante* la nivel comunitar pentru a se asigura că modalitățile de alocare încurajează tehnici eficiente din punctul de vedere al reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și al ameliorării randamentului energetic, ținând seama de cele mai eficiente tehnici, de produse de substituție, de procese alternative de producție, de cogenerarea cu un randament ridicat, de recuperarea gazelor reziduale în mod eficient din punct de vedere energetic, de utilizarea biomasei și de captarea și stocarea CO₂ în locurile în care există astfel de instalații, fără să se stimuleze creșterea nivelului emisiilor. [...]

[...]

(11) Sub rezerva dispozițiilor articolului 10b, cantitatea de cote alocate cu titlu gratuit în temeiul alineatelor (4)-(7) din prezentul articol în 2013 este de 80 % din cantitatea stabilită în conformitate cu măsurile menționate la alineatul (1). Ulterior, alocarea cu titlu gratuit scade în fiecare an cu aceeași cantitate, până la 30 % alocări gratuite în 2020, cu scopul de a se ajunge la nicio alocare cu titlu gratuit în 2027.

[...]”

4 Potrivit considerentului (23) al Directivei 2009/29:

„Alocarea tranzitorie cu titlu gratuit a cotelor ar trebui să fie realizată în conformitate cu norme armonizate la nivel comunitar («criterii de referință *ex ante*»), astfel încât să se evite denaturarea concurenței în cadrul Comunității. Normele respective ar trebui să țină seama de cele mai eficiente tehnici din punctul de vedere al energiei și al emisiilor de gaze cu efect de seră, de produsele de substituție, de procesele alternative de producție, de utilizarea biomasei și a energiilor regenerabile, precum și de captarea și stocarea CO₂. Normele respective nu ar trebui să favorizeze creșterea nivelului emisiilor [...]. Respectiv normele armonizate pot să țină cont, de asemenea, de emisiile aferente utilizării de gaze reziduale combustibile în cazul în care producerea acestor gaze nu poate fi evitată în procesul industrial; în această privință, normele pot să prevadă alocarea cu titlu gratuit de cote operatorilor de instalații care ard gazele reziduale în cauză sau operatorilor instalațiilor de la care provin gazele respective. [...]”

Decizia 2011/278

5 Prin Decizia 2011/278, Comisia a stabilit, în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87, bazele armonizate în temeiul cărora statele membre sunt obligate să calculeze, pentru fiecare an, numărul de cote de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații de pe teritoriul lor.

6 În considerentele (1), (8), (12) și (32) ale acestei decizii se arată:

„(1) Articolul 10a din [Directiva 2003/87] prevede că măsurile comunitare complet armonizate de aplicare a alocării cu titlu gratuit a cotelor de emisii trebuie să stabilească, atât cât este posibil, criterii de referință *ex ante*, astfel încât să se asigure faptul că alocarea cu titlu gratuit a cotelor de emisii se efectuează într-un mod care stimulează reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și tehnicile eficiente din punct de vedere energetic prin luarea în considerare a celor mai eficiente tehnici, a produselor de substituție, a proceselor alternative de producție, a cogenerării cu randament ridicat, a recuperării eficiente a energiei gazelor reziduale, a utilizării biomasei și a captării și stocării dioxidului de carbon, atunci când aceste facilități sunt disponibile, și care nu trebuie să stimuleze creșterea emisiilor. [...]

[...]

(8) Pentru determinarea valorilor de referință, Comisia a utilizat ca punct de plecare media aritmetică a performanțelor în materie de gaze cu efect de seră a primelor 10 % din cele mai eficiente instalații în ceea ce privește gazele cu efect de seră în 2007 și 2008, pentru care au fost colectate date. În plus, în conformitate cu articolul 10a alineatul (1) din Directiva [2003/87], în cazul tuturor sectoarelor pentru care în anexa I este prevăzut un produs de referință, Comisia a analizat, pe baza informațiilor suplimentare primite din mai multe surse și a unui studiu dedicat, care a examinat cele mai eficiente tehnici și potențiale de reducere la nivel european și internațional, dacă aceste puncte de plecare reflectă în măsură suficientă cele mai eficiente tehnici, produsele de substituție, procesele alternative de producție, cogenerarea cu randament ridicat, recuperarea eficientă a energiei gazelor reziduale, utilizarea biomasei și captarea și stocarea dioxidului de carbon, atunci când aceste facilități sunt disponibile. [...]

[...]

(12) Atunci când nu a fost posibilă stabilirea unui produs de referință, dar sunt generate gaze cu efect de seră eligibile pentru alocarea gratuită a cotelor de emisii, aceste cote trebuie alocate pe baza unor abordări generice alternative. A fost elaborată o ierarhie de trei abordări alternative cu scopul de a maximiza reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și economiile de energie cel puțin în cadrul unor părți ale proceselor de producție în cauză. Căldura de referință este

aplicabilă în cazul proceselor în care se consumă căldură și în care se folosește un agent de transport al căldurii măsurabile. Combustibilul de referință este aplicabil în cazul în care se consumă căldură nemăsurabilă. [...] În cazul emisiilor de proces, cotele de emisii trebuie alocate pe baza emisiilor istorice. Pentru a asigura faptul că alocarea cu titlu gratuit a cotelor pentru aceste emisii stimulează în măsură suficientă reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru a evita orice diferențiere a tratamentului emisiilor de proces, alocate pe baza emisiilor istorice, față de tratamentul emisiilor care se încadrează în limitele sistemului unui produs de referință, nivelul activității istorice al fiecărei instalații trebuie înmulțit cu un factor egal cu 0,9700 pentru determinarea numărului de cote gratuite de emisii.

[...]

- (32) De asemenea, este oportun ca produsele de referință să țină seama de recuperarea eficientă a energiei gazelor reziduale și de emisiile legate de utilizarea acestor gaze. În acest scop, la determinarea valorilor de referință pentru produse în a căror producție se generează gaze reziduale, s-a ținut seama, în mare măsură, de conținutul de carbon al acestor gaze. Atunci când gazele reziduale sunt exportate din procesul de producție în afara limitelor sistemului produsului de referință respectiv și arse pentru producerea de căldură în afara limitelor sistemului corespunzător unui proces inclus într-un produs de referință definit în anexa I, emisiile aferente trebuie luate în considerare prin alocarea de cote de emisii suplimentare pe baza căldurii de referință sau a combustibilului de referință. Având în vedere principiul general conform căruia nu trebuie să se aloce cote de emisii cu titlu gratuit pentru nicio metodă de producere a energiei electrice, pentru a evita distorsiuni ale concurenței pe piețele de energie electrică livrată instalațiilor industriale și ținând seama de transferul inherent al prețului carbonului în prețul energiei electrice, atunci când gazele reziduale sunt exportate din procesul de producție în afara limitelor sistemului produsului de referință respectiv și arse pentru producerea de energie electrică, nu trebuie să se aloce cote suplimentare peste cele corespunzătoare conținutului de carbon din gazul rezidual, calculate pentru produsul de referință respectiv.”

- 7 Potrivit articolului 3 din Decizia 2011/278, intitulat „Definiții”:

„În sensul prezentei decizii se aplică următoarele definiții:

[...]

- (h) «subinstalația emisiilor de proces» [...] emisiile provenind de la arderea carbonului incomplet oxidat, rezultate din următoarele activități în scopul producției de căldură măsurabilă, de căldură nemăsurabilă sau de energie electrică, cu condiția deducerii emisiilor care ar fi avut loc în urma arderii unei cantități de gaz natural echivalentă cu energia utilizabilă din punct de vedere tehnic a carbonului incomplet oxidat ars:

[...]

- (iv) sinteze chimice, în cazul în care materialul care conține carbon participă la reacție pentru un scop primar, altul decât generarea căldurii;

[...]”

- 8 Articolul 6 din Decizia 2011/278, intitulat „Divizarea în subinstalații”, prevede:

„(1) În sensul prezentei decizii, statele membre divizează fiecare instalație eligibilă pentru alocarea cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul articolului 10a din Directiva [2003/87] în una sau mai multe dintre următoarele subinstalații, după caz:

- (a) o subinstalație a unui produs de referință;
- (b) o subinstalație a căldurii de referință;
- (c) o subinstalație a combustibilului de referință;
- (d) o subinstalație a emisiilor de proces.

[...]”

- 9 Articolul 10 din Decizia 2011/278, intitulat „Alocarea la nivelul instalației”, prevede:

„(1) Pe baza datelor colectate în conformitate cu articolul 7, statele membre calculează în fiecare an numărul de cote de emisii alocate cu titlu gratuit fiecărei instalații autorizate de pe teritoriul lor începând din 2013, în conformitate cu alineatele (2)-(8).

(2) În acest scop, statele membre determină mai întâi numărul anual preliminar de cote de emisii alocate cu titlu gratuit, pentru fiecare subinstalație separat, după cum urmează:

[...]

- (b) pentru:

[...]

- (iii) subinstalația emisiilor de proces, numărul anual preliminar de cote de emisii alocate cu titlu gratuit pentru un an dat corespunde nivelului activității istorice legat de proces înmulțit cu 0,9700.”

Dreptul german:

- 10 Articolul 9 alineatul 1 din Treibhausgas-Emissionshandelgesetz (Legea privind comercializarea cotelor de emisie de gaze cu efect de seră) din 21 iulie 2011 (BGBl. 2011 I, p. 1475) prevede că operatorii instalațiilor primesc o alocare cu titlu gratuit de cote de emisie în conformitate cu principiile prevăzute la articolul 10a din Directiva 2003/87 și în Decizia 2011/278.
- 11 Articolul 2 punctul 17 din Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 (Regulamentul privind alocarea cotelor de emisie de gaze cu efect de seră pentru perioada de comercializare 2013-2020) din 26 septembrie 2011 (BGBl. 2011 I, p. 1921, denumit în continuare „ZuV 2020”) definește noțiunea „gaz rezidual” după cum urmează:

„un amestec de gaze, care conține carbon incomplet oxidat ca produs secundar provenit din procesele menționate la punctul 29 litera b, astfel încât conținutul energetic chimic să fie suficient pentru a arde în mod independent fără un aport suplimentar de carburant sau, în cazul amestecării cu carburanți cu o putere calorică mai ridicată, să contribuie în mod semnificativ la aportul total de energie”.

12 Potrivit articolului 2 punctul 29 din ZuV 2020, noțiunea „subinstalații ale emisiilor de proces” vizează:

„[...]”

b) emisiile de dioxid de carbon care rezultă în afara limitelor sistemului unei subinstalații care dispune de o valoare a emisiilor per produs, care rezultă din activitățile următoare:

[...]

dd) sintezele chimice în care materialul care conține carbon participă la reacție, atunci când obiectivul principal este altul decât generarea căldurii;

[...]

c) emisiile provenind de la arderea carbonului incomplet oxidat, rezultate din activitățile menționate la litera b și utilizate în scopul producției de căldură măsurabilă, de căldură nemăsurabilă sau de energie electrică, cu condiția deducerii emisiilor care ar fi avut loc în urma arderii unei cantități de gaz natural echivalente cu energia utilizabilă din punct de vedere tehnic a carbonului incomplet oxidat ars.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

13 INEOS exploatează un combinat petrochimic care cuprinde mai multe instalații de producere a substanțelor chimice organice de bază și în care este integrată o termocentrală industrială. Aceasta din urmă are funcția de a aproviziona combinatul respectiv cu abur prin arderea, printre altele, a reziduurilor lichide și gazoase care provin din procesele de producție ale instalațiilor de producție chimică ale acestui combinat.

14 La 23 ianuarie 2012, INEOS a solicitat Deutsche Emissionshandelsstelle (Autoritatea germană de comercializare a cotelor de emisie, denumită în continuare „DEHSt”) alocarea cu titlu gratuit de cote de emisie în temeiul articolului 9 alineatul (1) din Legea privind comercializarea cotelor de emisie de gaze cu efect de seră pentru perioada de comercializare 2013-2020. Această cerere includea, printre altele, o subinstalație a emisiilor de proces provenite din arderea carbonului incomplet oxidat care rezultă dintr-o sinteză chimică în care materialul care conține carbon participă la reacție, dar al cărei obiectiv principal este altul decât generarea căldurii.

15 Prin decizia din 19 februarie 2014, DEHSt a refuzat să aloce cu titlu gratuit cote pentru emisiile de proces provenite din arderea reziduurilor lichide, pentru motivul că articolul 2 punctul 29 litera c din ZuV 2020 se aplică numai reziduurilor gazoase.

16 Contestația introdusă de INEOS împotriva acestei decizii a fost respinsă de DEHSt, pentru același motiv, prin decizia din 14 septembrie 2015.

17 La 29 septembrie 2015, INEOS a introdus la Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin, Germania) o acțiune împotriva acestor decizii, susținând printre altele că nici articolul 2 punctul 29 litera c din ZuV 2020 și nici articolul 3 litera h) din Decizia 2011/278 nu menționează starea fizică – solidă, lichidă sau gazoasă – a carbonului incomplet oxidat și că nimic nu lasă să se presupună că aplicarea acestor prevederi este limitată la gazele reziduale, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 17 din ZuV 2020. Or, o astfel de limitare nu ar rezulta nici din spiritul și finalitatea legislației naționale în discuție. În perspectiva unei gestionări durabile a resurselor, atât reziduurile lichide, cât și gazele reziduale ar trebui utilizate pentru recuperarea energiei, în loc să fie evacuate sau arse.

- 18 Potrivit DEHSt, în schimb, rezultă din cuprinsul articolului 10a alineatul (1) al treilea paragraf prima teză din Directiva 2003/87 și din considerentul (23) al Directivei 2009/29 că numai emisiile rezultate din arderea carbonului incomplet oxidat provenit din gaze reziduale dau dreptul la alocarea cu titlu gratuit a unor cote de emisie.
- 19 În consecință, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă arderea carbonului incomplet oxidat provenit din reziduuri lichide poate genera o alocare cu titlu gratuit a unor cote de emisie.
- 20 În aceste condiții, Verwaltungsgericht Berlin (Tribunalul Administrativ din Berlin) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Decizia 2011/278 [...] trebuie interpretată în sensul că definiția «subinstalației emisiilor de proces» de la articolul 3 litera (h) din Decizia 2011/278/UE presupune o stare gazoasă a carbonului incomplet oxidat sau cuprinde și carbonul incomplet oxidat în stare lichidă?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 21 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 3 litera (h) din Decizia 2011/278 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care exclude din noțiunea „subinstalație a emisiilor de proces”, în sensul acestei dispoziții, emisiile de gaze cu efect de seră provenite din arderea carbonului incomplet oxidat în stare lichidă.
- 22 În vederea examinării acestei probleme, trebuie amintit, cu titlu introductiv, că Directiva 2003/87 are ca obiect înființarea unui sistem de comercializare a cotelor de emisie care urmărește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în atmosferă la un nivel care să împiedice orice interferențe antropice periculoase în climat și al cărui obiectiv final este protecția mediului (a se vedea în special Hotărârea din 8 martie 2017, ArcelorMittal Rodange et Schifflange, C-321/15, EU:C:2017:179, punctul 24).
- 23 Acest sistem se bazează pe o logică economică ce urmărește stimularea tuturor participanților la sistemul menționat să emită o cantitate de gaze cu efect de seră inferioară cotelor ce le-au fost acordate inițial, pentru ca astfel să cedeze surplusul unui alt participant care a produs o cantitate de emisii superioară cotelor alocate (a se vedea printre altele Hotărârea din 8 martie 2017, ArcelorMittal Rodange et Schifflange, C-321/15, EU:C:2017:179, punctul 22).
- 24 Directiva 2003/87 urmărește astfel să reducă până în 2020 emisiile totale de gaze cu efect de seră din Uniunea Europeană cu cel puțin 20 % în raport cu nivelurile din 1990, în condiții eficiente din punct de vedere economic (Hotărârea din 8 septembrie 2016, E.ON Kraftwerke, C-461/15, EU:C:2016:648, punctul 23).
- 25 În acest scop, articolul 10a din Directiva 2003/87 prevede, în ceea ce privește instalațiile care aparțin anumitor sectoare de activitate, alocarea cu titlu gratuit a unor cote de emisii a căror cantitate, în conformitate cu alineatul (11) al acestei dispoziții, este redusă gradual în perioada 2013-2020 în vederea ajungerii la eliminarea totală a acestor cote gratuite în anul 2027 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2016, E.ON Kraftwerke, C-461/15, EU:C:2016:648, punctul 24, precum și Hotărârea din 26 octombrie 2016, Yara Suomi și alții, C-506/14, EU:C:2016:799, punctul 46).
- 26 În conformitate cu articolul 10a alineatul (1) din Directiva 2003/87, Comisia a adoptat, prin Decizia 2011/278, normele armonizate la nivelul Uniunii pentru alocarea cu titlu gratuit de cote de emisie. Aceste norme armonizate concretizează cerința esențială de a evita denaturarea concurenței în cadrul pieței interne (Hotărârea din 22 iunie 2016, DK Recycling und Roheisen/Comisia, C-540/14 P, EU:C:2016:469, punctul 53).

- 27 Din alineatul (2) al articolului 10a menționat reiese că Comisia determină, în acest cadru, criteriile de referință pentru fiecare sector sau subsector (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 60).
- 28 După cum reiese din articolul 10 alineatele (1) și (2) din Decizia 2011/278, prin înmulțirea acestor criterii de referință cu nivelul de activitate istorică a fiecărei subinstalații, statele membre calculează numărul anual preliminar de cote care trebuie alocate cu titlu gratuit. În acest scop, acestea au obligația să distingă, în conformitate cu articolul 6 din decizia menționată, subinstalațiile în funcție de activitatea lor pentru a putea determina dacă trebuie să se aplice un „produs de referință”, o „căldură de referință” sau un „combustibil de referință” ori un factor specific pentru „subinstalațiile emisiilor de proces” (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 61).
- 29 În această privință, Curtea a arătat deja că definițiile subinstalațiilor produsului de referință, căldurii de referință, combustibilului de referință și emisiilor de proces care figurează la articolul 3 din Decizia 2011/278 se exclud reciproc (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 62).
- 30 După cum rezultă din cuprinsul considerentului (12) al Deciziei 2011/278, numai în cazurile în care nu a fost posibilă stabilirea unui produs de referință, dar sunt generate gaze cu efect de seră eligibile pentru alocarea gratuită a cotelor, aceste cote trebuie alocate pe baza celorlalte trei abordări „alternative”, potrivit ierarhiei stabilite astfel, cu scopul de a maximiza reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și economiile de energie cel puțin în cadrul unor părți ale proceselor de producție în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctele 67 și 68).
- 31 Pe de altă parte, în ceea ce privește calificarea drept „subinstalații [ale] emisiilor de proces”, doar generarea anumitor tipuri de emisii specifice menționate la articolul 3 litera (h) punctele (i)-(vi) din aceeași decizie permite să se efectueze această calificare (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 66).
- 32 În speță, este necesar să se determine dacă emisiile generate prin arderea de carbon incomplet oxidat conținut în reziduuri lichide pot fi luate în considerare ca emisii de proces, în sensul articolului 3 litera (h) punctul (iv) din Decizia 2011/278, în scopul alocării cu titlu gratuit de cote de emisii, în temeiul articolului 10 din această decizie.
- 33 În această privință trebuie să se arate că articolul 3 litera (h) punctul (iv) din Decizia 2011/278 definește noțiunea „subinstalația emisiilor de proces” drept „emisiile provenind de la arderea carbonului incomplet oxidat, rezultate din [...] sinteze chimice, în cazul în care materialul care conține carbon participă la reacție pentru un scop primar, altul decât generarea căldurii, „cu condiția deducerii emisiilor care ar fi avut loc în urma arderii unei cantități de gaz natural echivalente cu energia utilizabilă din punct de vedere tehnic a carbonului incomplet oxidat ars”.
- 34 Astfel cum arată în mod întemeiat guvernul german și Comisia, această formulare nu oferă o precizare determinantă în ceea ce privește starea fizică în care trebuie să se afle „carbonul incomplet oxidat” vizat de respectiva dispoziție pentru ca emisiile provenite de la arderea acestuia să poată fi luate în considerare ca emisii de proces în scopul alocării cu titlu gratuit a unor cote de emisie.
- 35 În aceste condiții, este necesar să se țină seama, în conformitate cu o jurisprudență constantă, de economia generală a Directivei 2003/87 și a Deciziei 2011/278, precum și de obiectivele urmărite de acestea (a se vedea, prin analogie, printre altele Hotărârea din 27 iunie 2013, Malaysia Dairy Industries, C-320/12, EU:C:2013:435, punctul 26, precum și Hotărârea din 11 noiembrie 2015, Tecom Mican și Arias Domínguez, C-223/14, EU:C:2015:744, punctul 35 și jurisprudența citată).

- 36 În ceea ce privește, în primul rând, economia generală a Directivei 2003/87 și a Deciziei 2011/278, este necesar să se constate de la bun început că luarea în considerare a emisiilor provenite de la arderea carbonului incomplet oxidat se înscrie, astfel cum rezultă deja din cuprinsul punctelor 25-31 din prezenta hotărâre, în cadrul unui sistem specific cu dublă destinație, din moment ce această luare în considerare are loc, pe de o parte, în scopul aplicării normelor tranzitorii referitoare la alocarea cu titlu gratuit a unor cote de emisie și, pe de altă parte, în cadrul ultimei abordări „alternative”, care este cea a emisiilor de proces. Rezultă că articolul 3 litera (h) punctul (iv) nu poate să facă obiectul unei interpretări largi [a se vedea prin analogie Hotărârea din 7 aprilie 2016, Holcim (România)/Comisia, C-556/14 P, nepublicată, EU:C:2016:207, punctul 48].
- 37 În plus, trebuie arătat că atât Directiva 2003/87, în special articolul 10a alineatul (1) al treilea paragraf din aceasta, și considerentul (23) al Directivei 2009/29, cât și Decizia 2011/278, în special considerentele (1), (8) și (32) ale acesteia, fac referire la recuperarea eficientă a energiei, ca obiectiv urmărit de modalitățile de alocare cu titlu gratuit a unor cote de emisie, numai în ceea ce privește gazele reziduale.
- 38 În această privință, din aceleași dispoziții rezultă că, contrar celor susținute de INEOS, obiectivul respectiv este urmărit în ceea ce privește alocarea cu titlu gratuit a unor cote de emisie nu doar pentru energia electrică provenită din gaze reziduale, ci, în general, pentru toate produsele și procesele care ar putea da dreptul la o asemenea alocare.
- 39 Astfel, Curtea a constatat deja că produsele de referință țin seama de recuperarea eficientă a energiei gazelor reziduale și de emisiile aferente utilizării acestor gaze și că, în acest scop, la determinarea valorilor de referință pentru produse în a căror fabricație se generează gaze reziduale, s-a ținut seama în mare măsură de conținutul de carbon al acestor gaze (Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 48, precum și Hotărârea din 26 octombrie 2016, Yara Suomi și alții, C-506/14, EU:C:2016:799, punctul 40).
- 40 Pe de altă parte, este necesar să se observe că, atât în documentul intitulat „Guidance Document n° 2 on the harmonized free allocation methodology for the EU-ETS post 2012 (Guidance on allocation methodologies)” [Documentul de orientare nr. 2 privind metodologia armonizată de alocare cu titlu gratuit în Uniunea Europeană după 2012 (Ghid privind metodologiile de alocare)] din 14 aprilie 2011 și din 29 iunie 2011, pagina 22, cât și în cel intitulat „Guidance Document n° 8 on the harmonized free allocation methodology for the EU-ETS post 2012 – Waste gases and process emissions sub-installation” (Documentul de orientare nr. 8 privind metodologia armonizată de alocare cu titlu gratuit în Uniunea Europeană după 2012 – gaze reziduale și subinstalații ale emisiilor de proces) din 14 aprilie 2011 și din 6 septembrie 2011, paginile 4-6, documente publicate pe site-ul internet al Comisiei, aceasta din urmă se referă numai la emisiile generate de carbonul incomplet oxidat conținut în gazele reziduale.
- 41 Deși aceste documente nu sunt obligatorii din punct de vedere juridic, ele conțin totuși indicii suplimentare de natură să clarifice economia generală a Directivei 2003/87 și a Deciziei 2011/278 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctele 105 și 112).
- 42 Or, trebuie să se constate că nicio dispoziție din Directiva 2003/87 sau din Decizia 2011/278 nu se referă, în schimb, la recuperarea eficientă a energiei în raport cu utilizarea unor reziduuri lichide care conțin carbon incomplet oxidat.
- 43 În ceea ce privește, în al doilea rând, obiectivele urmărite de această reglementare, trebuie să se observe că articolul 10a alineatul (1) din Directiva 2003/87 și Decizia 2011/278 urmăresc, în contextul realizării obiectivelor amintite la punctele 22-24 din prezenta hotărâre, încurajarea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră și ameliorarea randamentului energetic prin recurgerea la cele mai eficiente tehnici, printre care figurează în special recuperarea gazelor reziduale în mod eficient din punct de vedere

energetic, în locurile în care există astfel de instalații și fără ca acestea să stimuleze creșterea nivelului emisiilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2016, Borealis și alții, C-180/15, EU:C:2016:647, punctul 102, precum și Hotărârea din 26 iulie 2017, ArcelorMittal Atlantique et Lorraine, C-80/16, EU:C:2017:588, punctul 47).

- 44 Astfel, după cum a arătat deja Curtea, atunci când gazele reziduale constituie un produs secundar emis în mod inevitabil în cadrul procesului de producție, recuperarea acestor gaze este, atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere ecologic, mult mai benefică decât arderea lor cu flacăra liberă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 iulie 2017, ArcelorMittal Atlantique et Lorraine, C-80/16, EU:C:2017:588, punctul 22).
- 45 Aceeași considerație figurează și în considerentul (23) al Directivei 2009/29, care enunță luarea în considerare a emisiilor aferente utilizării de gaze reziduale combustibile în cazul în care aceste emisii nu pot fi evitate în procesul industrial.
- 46 Astfel, după cum reiese din observațiile scrise prezentate Curții, gazele reziduale rezultate din producția industrială nu pot fi stocate, așa încât, dacă nu sunt arse, acestea se degajă liber în atmosferă și, în consecință, eliberează în mod necesar în aceasta gazele cu efect de seră pe care le conțin. Or, este cert că arderea acestor gaze reziduale are drept efect, în general, reducerea unor asemenea emisii de gaze cu efect de seră.
- 47 În schimb, nu se contestă că reziduurile lichide nu generează, în ceea ce le privește, gaze cu efect de seră decât eventual în cantități infime. Astfel cum subliniază însăși INEOS, arderea acestor reziduuri lichide, iar nu reziduurile respective propriu-zise, este cea care generează emisii de gaze cu efect de seră în atmosferă. Aceste emisii pot fi însă evitate prin recurgerea, de exemplu, la proceduri de triere sau de retratare.
- 48 În consecință, spre deosebire de arderea gazelor reziduale, arderea reziduurilor lichide crește emisiile de gaze cu efect de seră.
- 49 În aceste condiții, deși este în deplină conformitate cu obiectivele urmărite de Directiva 2003/87 și de Decizia 2011/278 să se țină seama de emisiile de gaze cu efect de seră generate de arderea gazelor reziduale care conțin carbon incomplet oxidat, din moment ce aceste emisii sunt inevitabile, iar arderea gazelor reziduale respective determină în general o reducere a acestora, ar fi, în schimb, contrar acestor obiective să se țină seama de emisiile de gaze cu efect de seră generate de arderea reziduurilor lichide care conțin carbon incomplet oxidat, întrucât o astfel de luare în considerare ar conduce la creșterea emisiilor menționate, în condițiile în care acestea pot fi evitate.
- 50 În consecință, rezultă atât din economia generală a Directivei 2003/87 și a Deciziei 2011/278, cât și din obiectivele urmărite de acestea că emisiile generate prin arderea de carbon incomplet oxidat conținut în reziduuri lichide nu pot fi luate în considerare ca emisii de proces, în sensul articolului 3 litera (h) punctul (iv) din Decizia 2011/278, în scopul alocării cu titlu gratuit de cote de emisii, în temeiul articolului 10 din această decizie.
- 51 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 3 litera (h) din Decizia 2011/278 trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care exclude din noțiunea „subinstalație a emisiilor de proces”, în sensul acestei dispoziții, emisiile de gaze cu efect de seră provenite din arderea de carbon incomplet oxidat în stare lichidă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 52 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șasea) declară:

Articolul 3 litera (h) din Decizia 2011/278/UE a Comisiei din 27 aprilie 2011 de stabilire, pentru întreaga Uniune, a normelor tranzitorii privind alocarea armonizată și cu titlu gratuit a cotelor de emisii în temeiul articolului 10a din Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, care exclude din noțiunea „subinstalație a emisiilor de proces”, în sensul acestei dispoziții, emisiile de gaze cu efect de seră provenite din arderea de carbon incomplet oxidat în stare lichidă.

Semnături